

L'ombra familiar del passat

El poeta escocès Alexander Anderson culmina el seu poema *The Shadow Of The Past*, amb un vers magnífic amb una metàfora que destaca que el nostre jo present el constitueix l'acumulació de jo anteriors: "I un home mort passeja amb mi").

Una evidència, sovint negligida, que Elizabeth Strout explora en profunditat en la seva nova –i ben recomanable– novel·la. D'entrada estableix amb claredat meridiana el dos motors principals de l'obra: per un costat, l'acte racista d'un dels seus nebots, que durà els tres germans, Jim, Bob i Susan, a reunir-se després de molts anys: "El nostre nebot ha llençat un cap de porc congelat per la porta d'una mesquita"; per un altre, el risc que comporta remoure les aigües aparentment calmes del passat.

A mesura que aquella bretolada va prenent major presència i amenaça de fer esclatar el polvorí d'una immigració mal integrada i pitjor acceptada, la fràgil estabilitat de la família n'anirà sofrint les conseqüències. Entre d'altres raons, perquè, per més que a voltes ens ho pensem, "ningú no coneix ningú" –ni a ell mateix–, allò que creiem immutable està permanentment sotmès a les erosions del canvi –"No havia sabut veure-hi [...] el desig –perpetu– de canvi"– i, per més que ho intentem amb totes les nostres forces, mai no podem fugir del que som.

Per més enllà que provem d'allunyar-nos, mai no ho farem prou per impedir que el passat no ens encalci. Duem dins nostre, com

una segona pell, condicionant-nos i determinant-nos, l'ombra del passat. Strout empra un llenguatge net i directe, en el qual el diàleg –polit fins aconseguir una agràida, complicadíssima i més que meritòria sensació d'espontaneïtat– té una preponderància fonamental: "Una de les seves activitats preferides: asseure's [...] a parlar del passat"; "Nova York també li havia ensenyat coses; una de les més importants, com li agradava parlar a la

gent." La conversa convertida en font de coneixement, d'autodescobriment; en la més poderosa font de comunicació de què disposa la humanitat. Convertida, sota determinades circumstàncies, en la més devastadora arma de destrucció de l'estabilitat i la personalitat.

Amb una contundència impecable i sense eufemismes –"Això de la família és una màfia, coi!"–, combinada amb tocs amarats de lirisme, Elizabeth Strout empra la seva ploma com si fos un bisturí i no dubta a obrir en canal el cos d'una societat malalta per assajar d'extirpar-li els càncers que l'assetgen. Ja siguin producte d'una visió conservadora i retrògrada –"No estan bojos. Estan esgotats [...] per culpa de la gent com tu que llegeix llibres sobre els aspectes més incendiàries de la seva cultura"– com des d'una ingènua i ambigua posició progressista –"Si vaig anar a Shirley Falls va ser només per impedir que s'arribés a aquest feixisme liberal d'imbècils"–, les dues tan perilloses com potencialment

explosives.

En definitiva, una esplèndida operació de cirurgia literària, una exploració sobre la família –les famílies, en realitat– i la societat del segle XXI. Dues realitats que avancen plegades de la mà, que es relacionen mútuament com vasos comunicants: el que afecta l'una, afecta l'altra, i viceversa. Que són, doncs, no tan sols germanes, sinó –com Bob i Susan– (inextricablement) bessones. *

Elizabeth Strout
torna a incidir en els malentesos familiars
ARXIU

ELS GERMANS BURGESS
Elizabeth Strout
Traducció: Marta Pera
Editorial: Edicions de 1984
Barcelona, 2013
Pàgines: 384
Preu: 20 euros

NARRATIVA FERRAN AISA

Cutillas i Aliaga, dues noves mirades

L'Editorial Base continua ampliant les seves col·leccions. Ara ho fa amb la seva línia narrativa en castellà. Els dos primers llibres d'aquesta col·lecció són els destacables *La sociedad del duelo*, de Ginés S. Cutillas (1973), i *Inercia gris*, de David Aliaga (1989).

Pel que fa al primer llibre, es tracta d'una novel·la ambientada a Londres el mes següent de la mort de Lord Byron (1788-1824). El marmessor i l'editor del poeta es reuneixen en secret per tractar de les memòries que els havia confiat Byron. Però els seus representants, a causa del contingut del text, decideixen cremar-les. Aquest és l'inici de la novel·la de Cutillas, que fa un salt de quatre anys en el temps per tal de cercar el

motiu de la mort massa d'hora dels poetes romàntics. L'autor recrea el món dels poetes Shelley, Keats, Coleridge i, naturalment, Byron. *La sociedad del duelo* és una novel·la que manté l'interès del lector fins al final.

A la ciutat de Nova York

Per una altra banda, el llibre del jove escriptor David Aliaga és un recull de narracions que tenen en comú que estan ambientades a la ciutat de Nova York i el seu entorn. Són tretze contes independents però que en el fons s'entrecreuen creant una atmosfera de realisme melangiós, de color gris, com l'ànima dels personatges que els habiten. La influència de Raymond Carver és present a través dels diferents relats d'aquest univers

tancat dels éssers humans a la deriva com icebergs. Un magnífic llibre de contes on n'hi ha uns amb més força que altres, però que en conjunt marquen el testimoni d'un temps, que és el nostre. Temps desesperançats per a molta gent que, com els protagonistes dels relats de David Aliaga, viatgen en el metro abatuts per les seves desgràcies personals, o del darrer relat *El río Hudson*, quan el protagonista diu: "¿Quién no huiría de una ciudad con cadáveres flotando en ríos que son cicatrices de cieno?" David Aliaga, de només 24 anys, després del seu interessant assaig *Els fantasmemes de Dickens*, ha fet amb aquest volum de contes un gran pas endavant que, segurament, tindrà continuïtat ben aviat. *

LA SOCIEDAD DEL DUELO
Ginés S. Cutillas
Pròleg: Fernando Clemot
Il·lustracions: M. Rof
Editorial: Base
Barcelona, 2013
Pàgines: 205
Preu: 17 euros

INERCIA GRIS
David Aliaga
Pròleg: David Vidal
Editorial: Base
Barcelona, 2013
Pàgines: 100
Preu: 15 euros